

NOTĂ DE FUNDAMENTARE

Secțiunea 1 Titlul proiectului de act normativ

HOTĂRÂRE

pentru aprobarea schemei "Ajutor de minimis pentru aplicarea programului de susținere a producției de usturoi", precum și pentru stabilirea unor măsuri de verificare și control al acesteia, în anul 2023

Secțiunea a 2-a Motivul emiterii actului normativ

2.1. Sursa proiectului de act normativ: inițiativa Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale

2.2. Descrierea situației actuale

Usturoiul este una dintre cele mai populare legume din România, foarte utilizat în gastronomie, motiv pentru care este cultivat aproape în toate regiunile.

Interesul pentru cultura usturoiului în România este în creștere în ultimii ani, datorită orientării consumatorilor către produsele proaspete și de calitate.

Cultura de usturoi are un potențial nevalorificat pe deplin în sensul existenței unor premise care să ofere producătorilor posibilitatea funcționării în condiții de piață echitabile în context concurențial.

În perioada 2019 – 2022, atât suprafața cultivată cu usturoi, cât și producția totală s-au aflat pe un trend descendent.

Anul	Suprafața totală (ha)	Producția totală (to)
2019	10029	54862
2020	9539	61142
2021	9569	60601
2022*	9302	43638

2018-2021 Date INS, *date operative MADR

Majoritatea suprafețelor sunt exploatate de către micii fermieri constituiți în ferme de familie. Județele cu cele mai mari suprafețe cultivate cu usturoi sunt: Suceava, Arad, Botoșani, Dolj, Teleorman, Iasi, Timiș, Olt.

La nivelul României, în anii 2019-2020 consumul mediu anual de usturoi uscat se situează în jurul valorii de 2,2 kg/locuitor ceea ce reprezintă circa 1,2% din consumul de legume. În anul 2021 consumul mediu anual de usturoi uscat a crescut la 2,5 kg/locuitor.

Deficitul de producție la cultura de usturoi cultivat în câmp se datorează costurilor mari de producție, deficitului de sămânță din soiuri autohtone, lipsa gamei de mașini și utilaje necesare aplicării tehnologiei, precum și slaba asociere a producătorilor agricoli.

Lipsa spațiilor destinate condiționării (sortare, ambalare etc.) și păstrării corespunzătoare a usturoiului, a creat dificultăți în valorificarea producției către piață, ceea ce a condus la creșterea importului de usturoi.

Din analiza datelor privind schimburile comerciale cu usturoi în perioada 2019 – 2022 s-au constatat solduri anuale negative, ceea ce impune necesitatea creșterii producției interne de usturoi.

Anul	Import		Export		Sold
	tone	mii euro	tone	mii euro	mii euro
2019	4772.18	9108.49	32.03	46.27	-9062.22
2020	6376.17	13507.05	569.63	994.51	-12512.54
2021	5207.83	11609.41	548.63	1019.63	-10589.78
2022 ian-nov	477.44	538.95	1.88	3.55	-535.4

Principalele țări UE din care România importă usturoi sunt: Olanda, R. Ceha, Spania, Ungaria și Germania, iar principala țară terță: R.P. Chineză.

Pentru a se asigura necesarul de consum al populației trebuie menținute suprafețele dedicate acestei culturi, motivarea producătorilor existenți să nu abandoneze această cultură, precum și încurajarea fermierilor noi să cultive usturoiul în zonele cu tradiție.

Cultura usturoiului se pretează foarte bine pentru fermele de familie și pentru membrii formelor asociative, respectiv cooperative agricole, grupuri și organizații de producători.

Producătorii agricoli s-au adresat ministerului pentru continuarea susținerii producției de usturoi, răspunzând astfel și dorinței consumatorului de a avea acces la produse de calitate.

În urma consultărilor cu formele asociative reprezentative din sector și ținând cont de situația producției și a schimburilor comerciale cu usturoi s-a stabilit că usturoiul este un produs deficitar, ca urmare trebuie susținută cultivarea acestuia printr-o formă de sprijin.

Marile rețele comerciale sunt interesate de achiziționarea unor cantități mari și constante de usturoi, datorită preferințelor consumatorilor pentru acest produs, recunoscut pentru calitățile organoleptice deosebite.

Prin promovarea acestui proiect de act normativ se asigură creșterea suprafețelor cultivate cu usturoi, a nivelurilor de producție, a locurilor de muncă în zona rurală, precum și încurajarea fermierilor de a cultiva în continuare această specie.

Totodată, producătorii agricoli cultivatori de usturoi sunt stimulați să se constituie în structuri asociative, în vederea facilitării accesului membrilor la mijloacele tehnice, dar și creșterea puterii de negociere pentru reducerea costurilor cu imputurile utilizate în culturile de usturoi.

De asemenea, în Programul de Guvernare, sunt prevăzute următoarele obiective:

- continuarea aplicării tuturor formelor de sprijin și introducerea de mecanisme și instrumente noi pentru agricultură;
- echilibrarea balanței comerciale cu produse agroalimentare, prin reducerea importurilor, stimularea exportului, a producției și a consumului de produse românești.

În acest sens a fost elaborat proiectul de *Hotărâre de Guvern pentru aprobarea schemei "Ajutor de minimis pentru aplicarea programului de susținere a producției de usturoi", precum și pentru stabilirea unor măsuri de verificare și control al acesteia, în anul 2023.*

2.3. Schimbări preconizate

Prezenta hotărâre stabilește o schemă transparentă de ajutor de minimis, potrivit prevederilor Regulamentului (UE) nr. 1408/2013 al Comisiei din 18 decembrie 2013 privind aplicarea articolelor 107 și 108 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene ajutoarelor *de minimis* în sectorul agricol, modificat prin Regulamentul (UE) nr. 2019/3016 al Comisiei din 21 februarie 2019, denumit în continuare *Regulamentul de minimis în sectorul agricol*.

Schema de ajutor de minimis se acordă întreprinderilor/ întreprinderilor unice care își desfășoară activitatea în domeniul producției primare de produse agricole, pentru susținerea producției de usturoi.

Beneficiarii acestui sprijin financiar sunt:

- producătorii agricoli persoane fizice care dețin atestat de producător emis în baza Legii nr.145/2014 pentru stabilirea unor măsuri de reglementare a pieței produselor din sectorul agricol, cu modificările și completările ulterioare, valabil până la 31 decembrie 2023.
- producătorii agricoli persoane fizice autorizate, întreprinderi individuale și întreprinderi familiale, constituite potrivit prevederilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 44/2008 privind desfășurarea activităților economice de către persoanele fizice autorizate, întreprinderile individuale și întreprinderile familiale, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 182/2016;
- producătorii agricoli persoane juridice.

Pentru a fi eligibili la aplicarea schemei de ajutor la cultura de usturoi, solicitanții trebuie să îndeplinească următoarele criterii cumulative de eligibilitate:

- a)** să solicite ajutorul de minimis prevăzut de prezenta hotărâre;
- b)** să utilizeze o suprafață cultivată cu usturoi de minimum 3.000 mp, marcată la loc vizibil cu o placă-indicator, pe care să se găsească inscripția „Program susținere usturoi, anul, beneficiar numărul, Direcția pentru Agricultură Județeană/a Municipiului București“, cu dimensiunea minimă recomandată de 50 cm/70 cm;
- c)** să obțină o producție de minimum 3 kg usturoi/10 mp de pe suprafața prevăzută la lit. b);
- d)** să fie înregistrați în evidențele Registrului agricol deschis la primăriile în a căror rază administrativ-teritorială se află suprafețele cultivate cu usturoi, în anul 2023;
- e)** să dețină Registrul de evidență a tratamentelor cu produse de protecție a plantelor, completat începând cu data înființării culturii și avizat de oficiul fitosanitar județean;
- f)** să facă dovada producției realizate, prin documente justificative, în funcție de forma de organizare

Dovada producției realizate prin documente justificative dă posibilitatea urmăririi trasabilității produselor, de la poarta fermei până la consumatorul final, astfel că se realizează verificarea provenienței produselor și a calității acestora, prin controalele fitosanitare.

Astfel, documentele justificative fac dovada că schema de minimis și-a atins scopul, se acordă celor care desfășoară activitate economică în domeniul producției primare de produse, astfel că fermierii care au calitatea de producător agricol primesc acest sprijin financiar.

Prin schema propusă, în anul 2023, pentru susținerea producției de usturoi se stabilește un cuantum de 3000 euro/ha cultivat cu usturoi, suprafața minimă eligibilă fiind de 0,3 ha. Calculul sprijinului se face proporțional cu suprafața de pe care s-a obținut o cantitate minimă de 3000 kg/ha.

Acest ajutor de minimis urmărește obținerea unei producții cantitative și calitative și are rolul de a eficientiza activitatea exploatațiilor prin capitalizarea acestora, precum și asigurarea necesarului de consum de calitate.

Valorificarea producției se face în perioada 1 iunie - 21 noiembrie, inclusiv.

Valoarea totală a ajutoarelor de minimis care se acordă unei întreprinderi/întreprinderi unice nu poate depăși suma de 20.000 euro pe durata a trei exerciții financiare, în cursul exercițiului financiar actual, respectiv anul depunerii cererii de înscriere în program și în cele două exerciții financiare precedente, conform prevederilor art. 3 alin. (2) din Regulamentul de minimis în sectorul agricol.

Bugetul pentru acordarea ajutorului de minimis este de 29.700 mii lei, reprezentând echivalentul a 6.001,2 mii euro .

Cererea de înscriere în program și documentele aferente se depun până la data de 16 mai, inclusiv la direcțiile agricole județene și a Municipiului București.

Proiectul mai prevede faptul că responsabilii desemnați cu primirea cererilor din cadrul DAJ, înainte de înregistrarea cererii în registrul unic pentru accesarea programului, verifică existența tuturor documentelor obligatorii, efectuează corespondența datelor din cerere cu datele din documente și întocmește un proces-verbal de verificare a documentelor.

După verificarea documentelor, responsabilii desemnați din cadrul DAJ, respectiv a municipiului București înregistrează cererea în Registrul unic pentru accesarea programului.

Pentru obținerea sprijinului,, după efectuarea verificărilor, potențialii beneficiari înregistrați în Registrul unic pentru accesarea programului, au obligația să depună la DAJ unde au depus cererea de înscriere, documentele justificative, precum și copia Registrului de evidență a tratamentelor cu produse de protecție a plantelor, completat la zi și avizat de oficiul fitosanitar județean, până la 29 noiembrie, inclusiv.

Proiectul de act normativ mai reglementează și întocmirea unor situații centralizatoare cu sumele necesare pentru acordarea sprijinului financiar, care se întocmesc de structurile implicate în vederea deschiderii de credite bugetare și alimentarea conturilor direcțiilor pentru agricultură județene, respectiv a municipiului București, în scopul virării sumelor cuvenite în conturile beneficiarilor, potrivit legislației în vigoare, precum și statuarea unor termene limită de depunere a acestora.

Acordarea ajutorului reglementat de prezenta hotărâre va duce la sporirea interesului producătorilor agricoli în dezvoltarea exploatațiilor agricole precum și înființarea unor centre de colectare a producției de legume, a spațiilor destinate condiționării (sortare, ambalare) și păstrării corespunzătoare a usturoiului, precum și menținerea în cultură a suprafețelor din zonele cu tradiție, în cultura usturoiului.

2.4. Alte informații*)

Nu este cazul

Secțiunea a 3-a Impactul socioeconomic

3.1. Descrierea generală a beneficiilor și costurilor estimate ca urmare a intrării în vigoare a actului normativ

Fermierii vor primi ajutorul de minimis pentru Programul de susținere a producției de usturoi.

3.2. Impactul social

Sprijinirea fermierilor ar putea avea ca efecte echilibrarea balanței veniturilor și cheltuielilor, astfel ameliorându-și nivelul de trai, menținându-se în activitate și evitându-se depopularea spațiului rural.

3.3. Impactul asupra drepturilor și libertăților fundamentale ale omului

Nu este cazul.

3.4. Impactul macroeconomic

Nu este cazul

3.4.1. Impactul asupra economiei și asupra principalilor indicatori macroeconomici

Nu este cazul

3.4.2. Impactul asupra mediului concurențial și domeniul ajutoarelor de stat

Ajutoarele de stat din agricultură sunt excluse de la dispozițiile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 77/2014 privind procedurile naționale în domeniul ajutorului de stat, precum și pentru modificarea și completarea Legii concurenței nr. 21/1996, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 20/2015, cu modificările ulterioare.

3.5. Impactul asupra mediului de afaceri

Modificările și completările propuse vor contribui dezvoltarea afacerilor de familie, la creșterea veniturilor producătorilor de usturoi.

3.6. Impactul asupra mediului înconjurător

Nu este cazul.

3.7. Evaluarea costurilor și beneficiilor din perspectiva inovării și digitalizării

Nu este cazul

3.8. Evaluarea costurilor și beneficiilor din perspectiva dezvoltării durabile

Nu este cazul.

3.9. Alte informații

Nu este cazul.

Secțiunea a 4-a

Impactul financiar asupra bugetului general consolidat atât pe termen scurt, pentru anul curent, cât și pe termen lung (pe 5 ani), inclusiv informații cu privire la cheltuieli și venituri

- în mii lei (RON) -						
Indicatori	Anul curent	Următorii patru ani				Media pe cinci ani
1	2	3	4	5	6	7
4.1. Modificări ale veniturilor bugetare, plus/minus, din care:	-	-	-	-	-	-
1. buget de stat, din acesta:	-	-	-	-	-	-
1. impozit pe profit						
2. impozit pe venit						
1. bugete locale	-	-	-	-	-	-
1. impozit pe profit						
1. bugetul asigurărilor sociale de stat:	-	-	-	-	-	-
1. contribuții de asigurări						
d) alte tipuri de venituri (Se va menționa natura acestora.)	-	-	-	-	-	-
4.2. Modificări ale cheltuielilor bugetare, plus/minus, din care:	-	-	-	-	-	-
1. buget de stat, din acesta:	-	-	-	-	-	-
1. cheltuieli de personal						
2. bunuri și servicii						
1. bugete locale:	-	-	-	-	-	-
1. cheltuieli de personal						
2. bunuri și servicii						

1. bugetul asigurărilor sociale de stat:	-	-	-	-	-	-
1. cheltuieli de personal						
2. bunuri și servicii						
d) alte tipuri de cheltuieli (Se va menționa natura acestora.)	-	-	-	-	-	-
4.3. Impact financiar, plus/minus, din care:	-	-	-	-	-	-
a) buget de stat						
b) bugete locale	-	-	-	-	-	-
4.4. Propuneri pentru acoperirea creșterii cheltuielilor bugetare	-	-	-	-	-	-
4.5. Propuneri pentru a compensa reducerea veniturilor bugetare	-	-	-	-	-	-
4.6. Calcule detaliate privind fundamentarea modificărilor veniturilor și/sau cheltuielilor bugetare	-	-	-	-	-	-
4.7. Prezentarea, în cazul proiectelor de acte normative a căror adoptare atrage majorarea cheltuielilor bugetare, a următoarelor documente:	1. fișa financiară prevăzută la art. 15 din Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice, cu modificările și completările ulterioare, însoțită de ipotezele și metodologia de calcul utilizată; 2. declarație conform căreia majorarea de cheltuială respectivă este compatibilă cu obiectivele și prioritățile strategice specificate în strategia fiscal-bugetară, cu legea bugetară anuală și cu plafoanele de cheltuieli prezentate în strategia fiscal-bugetară. Nu este cazul					
4.8. Alte informații	Resursele financiare necesare aplicării schemei de ajutor de minimis prevăzute de prezenta hotărâre sunt în sumă 29.700 mii lei, reprezentând echivalentul a 6.001,2 mii euro, și se asigură din bugetul aprobat Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale pe anul 2023, la capitolul 83.01 «Agricultură, silvicultură, piscicultură și vânătoare», titlul 51 «Transferuri între unități ale administrației publice», articolul 51.01 «Transferuri curente», alineatul 51.01.01 «Transferuri către instituții publice», direcțiilor pentru agricultură județene și a municipiului București, care asigură sumele necesare acordării schemei de la capitolul 83.10 «Agricultură, silvicultură, piscicultură și vânătoare», titlul 40 «Subvenții», articolul 40.15 «Sprijinirea producătorilor agricoli». Resursele financiare necesare implementării ajutorului de minimis se vor încadra în prevederile bugetare ale Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale pe anul 2023, aprobate cu această destinație.					

Secțiunea a 5-a

Efectele proiectului de act normativ asupra legislației în vigoare

5.1. Măsurile normative necesare pentru aplicarea prevederilor proiectului de act normativ
Nu este cazul
5.2. Impactul asupra legislației în domeniul achizițiilor publice
Nu este cazul.
5.3. Conformitatea proiectului de act normativ cu legislația UE (în cazul proiectelor ce transpun sau asigură aplicarea unor prevederi de drept UE)
Nu este cazul.
5.3.1. Măsurile normative necesare transpunerii directivelor UE
Nu este cazul.
5.3.2. Măsurile normative necesare aplicării actelor legislative UE
Nu este cazul.
5.4. Hotărâri ale Curții de Justiție a Uniunii Europene
Nu este cazul.

5.5. Alte acte normative și/sau documente internaționale din care decurg angajamente asumate
Nu este cazul.

5.6. Alte informații
Nu este cazul.

Secțiunea a 6-a

Consultările efectuate în vederea elaborării proiectului de act normativ

6.1. Informații privind neaplicarea procedurii de participare la elaborarea actelor normative
Nu este cazul.

6.2. Informații privind procesul de consultare cu organizații neguvernamentale, institute de cercetare și alte organisme implicate
Nu este cazul

6.3. Informații despre consultările organizate cu autoritățile administrației publice locale
Nu este cazul.

6.4. Informații privind puncte de vedere/opinii emise de organisme consultative constituite prin acte normative
Nu este cazul

6.5. Informații privind avizarea de către:

- a) Consiliul Legislativ
- b) Consiliul Suprem de Apărare a Țării
- c) Consiliul Economic și Social
- d) Consiliul Concurenței
- e) Curtea de Conturi

Se avizează de Consiliul Legislativ și de Consiliul Economic și Social.

6.6. Alte informații
Nu este cazul.

Secțiunea a 7-a

Activități de informare publică privind elaborarea și implementarea proiectului de act normativ

7.1. Informarea societății civile cu privire la elaborarea proiectului de act normativ
Au fost respectate prevederile Legii nr. 52/2003 privind transparența decizională în administrația publică, republicată. Acțiunea de informare s-a realizat prin afișarea proiectului pe site-ul Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale, www.madr.ro, la data de2023.

7.2. Informarea societății civile cu privire la eventualul impact asupra mediului în urma implementării proiectului de act normativ, precum și efectele asupra sănătății și securității cetățenilor sau diversității biologice
Nu este cazul.

Secțiunea a 8-a

Măsurile privind implementarea, monitorizarea și evaluarea proiectului de act normativ

8.1. Măsurile de punere în aplicare a proiectului de act normativ
Proiectul de act normativ se implementează de Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale prin direcțiile pentru agricultură județene, respectiv a municipiului București și Oficiile județene fitosanitare.

8.2. Alte informații
Nu este cazul.

În acest sens am elaborat prezentul proiect de hotărâre, pentru aprobarea schemei "Ajutor de minimis pentru aplicarea programului de susținere a producției de usturoi", precum și pentru stabilirea unor măsuri de verificare și control al acesteia, în anul 2023 pe care îl supunem spre adoptare.

MINISTRUL AGRICULTURII ȘI DEZVOLTĂRII RURALE

Petre DAEA

Avizăm favorabil:

MINISTRUL FINANTELOR

MINISTRUL AFACERILOR EXTERNE

Adrian CÂCIU

Bogdan AURESCU

**VICEPRIM-MINISTRU,
MINISTRUL TRANSPORTURILOR ȘI
INFRASTRUCTURII**

SORIN MIHAI GRINDEANU

MINISTRUL JUSTIȚIEI,

MARIAN CĂTĂLIN PREDOIU

